Фактичні перевірки: що потрібно знати?

Державна податкова служба України

Стаття 81 ПКУ

Умови та порядок допуску посадових осіб контролюючих органів до проведення документальних виїзних та фактичних перевірок

Посадові особи контролюючого органу мають право приступити до проведення перевірки за наявності підстав для її проведення та за умови пред'явлення таких документів:

- направлення на проведення перевірки
- копії наказу про проведення перевірки
- службового посвідчення осіб, які зазначені в направленні

Непред'явлення платнику податків цих документів або їх неправильне оформлення є підставою для недопущення посадових осіб контролюючого органу до проведення перевірки

П. 80.4 ПКУ

Перед початком фактичної перевірки може бути проведена контрольна розрахункова операція

П. 80.6 ПКУ

Під час проведення фактичної перевірки трудових відносин з найманими працівниками, перевіряється наявність належного оформлення, з'ясовуються питання щодо ведення обліку роботи, обліку витрат на оплату праці, відомості про оплату праці працівника

П. 80.8 ПКУ

Під час проведення перевірки посадовими особами може проводитися хронометраж господарських операцій

П. 82.3 ПКУ

Тривалість перевірок не повинна перевищувати 10 діб

Продовження строку таких перевірок здійснюється за рішенням керівника контролюючого органу не більш як на 5 діб

Підставами для подовження строку перевірки є:

- заява суб'єкта господарювання (у разі необхідності подання ним документів, які стосуються питань перевірки);
- змінний режим роботи або підсумований облік робочого часу суб'єкта господарювання та/або його господарських об'єктів

П. 85.2 ПКУ

Платник податків зобов'язаний надати посадовим особам у повному обсязі всі документи, що належать або пов'язані з предметом перевірки. Такий обов'язок виникає у платника податків після початку перевірки

Підстави для проведення фактичної перевірки

Державна податкова служба України

пп.75.1.3 п.75.1 ст.75 Податкового кодексу України

Фактичною вважається перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника

Здійснюється без попередження платника податків

ПІДСТАВИ п.80.2 ст.80 ПКУ

80.2.1. у разі коли за результатами перевірок інших платників податків виявлено факти, які свідчать про можливі порушення платником законодавства щодо виробництва та обігу підакцизних товарів, здійснення розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності патентів, ліцензій та інших документів, контроль за наявністю яких покладено на контролюючі органи, та виникає необхідність перевірки таких фактів

80.2.2. у разі наявності та/або отримання в установленому законодавством порядку інформації від державних органів або органів місцевого самоврядування, яка свідчить про можливі порушення платником податків законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи, зокрема, щодо здійснення розрахункових операцій, у тому числі із забезпеченням можливості проведення розрахунків за товари (послуги) з використанням електронних платіжних засобів, ведення касових операцій, наявності патентів, ліцензій, та інших документів, контроль за наявністю яких покладено на контролюючі органи, виробництва та обігу підакцизних товарів

80.2.3. письмове звернення покупця (споживача), оформлене відповідно до закону, про порушення платником податків установленого порядку проведення розрахункових операцій, у тому числі незабезпечення можливості проведення розрахунків за товари (послуги) з використанням електронних платіжних засобів, касових операцій, патентування або ліцензування

80.2.4. неподання суб'єктом господарювання в установлений законом строк обов'язкової звітності про використання реєстраторів розрахункових операцій та/або програмних реєстраторів розрахункових операцій, розрахункових книжок та книг обліку розрахункових операцій, подання їх із нульовими показниками

80.2.5. у разі наявності та/або отримання в установленому законодавством порядку інформації про порушення вимог законодавства в частині виробництва, обліку, зберігання та транспортування спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, і пального та цільового використання спирту платниками податків, обладнання акцизних складів витратомірами-лічильниками та/або рівномірами-лічильниками, та/або масовими витратомірами, а також здійснення функцій, визначених законодавством у сфері регулювання виробництва і обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, пального

80.2.6. у разі виявлення за результатами попередньої перевірки порушення законодавства з питань, визначених у пункті 75.1.3

80.2.7. у разі наявності та/або отримання в установленому законодавством порядку інформації про використання праці найманих осіб без належного оформлення трудових відносин та виплати роботодавцями доходів у вигляді заробітної плати без сплати податків до бюджету, а також здійснення фізичною особою підприємницької діяльності без державної реєстрації

Права податкових органів під час перевірок

Стаття 20 ПКУ

Державна податкова служба України

1. запитувати та вивчати під час проведення перевірок первинні документи, що використовуються в бухгалтерському обліку, регістри, фінансову, статистичну та іншу звітність, пов'язану з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів, виконанням вимог законодавства

2. під час проведення перевірок у платників податків - фізичних осіб, а також у посадових осіб платників податків - юридичних осіб та платників єдиного внеску перевіряти документи, що посвідчують особу, а також документи, що підтверджують посаду посадових осіб та/або осіб, які фактично здійснюють розрахункові операції

3. вимагати під час проведення перевірок від платників податків проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки з використанням інформації та документів щодо результатів такої інвентаризації за наслідками таких перевірок або під час наступних заходів податкового контролю

4. здійснювати контроль за додержанням законодавства з питань регулювання обігу готівки (крім банків), порядку проведення готівкових розрахунків, за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, торгових патентів, за додержанням порядку приймання готівки для подальшого переказу (крім приймання готівки банками), за дотриманням суб'єктами господарювання обов'язкових вимог щодо забезпечення можливості розрахунків з використанням електронних платіжних засобів

5. проводити контрольні розрахункові операції до початку перевірки платника щодо дотримання ним порядку проведення готівкових розрахунків та застосування РРО та/або ПРРО. Товари, отримані службовими особами контролюючих органів під час проведення контрольної розрахункової операції, підлягають поверненню платнику податків у непошкодженому вигляді. У разі неможливості повернення такого товару відшкодування витрат здійснюється відповідно до законодавства з питань захисту прав споживачів

6. вимагати під час проведення перевірок від посадових або службових осіб платника податків залучення повноважних осіб для спільного з працівниками контролюючого органу зняття показань внутрішніх та зовнішніх лічильників, якими обладнані технічні пристрої, що використовуються у процесі провадження діяльності

7. під час проведення перевірки та розгляду результатів перевірки отримувати письмові пояснення з питань, що стосуються предмета перевірки, та їх документальне підтвердження

8. отримувати пояснення від роботодавців або їх працівників під час проведення перевірок

9. відкрито застосовувати технічні прилади і технічні засоби, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засоби фото- і кінозйомки, відеозапису;
відкрито здійснювати звукозапис, фото-, відеофіксацію (відеозйомку), накопичувати та використовувати таку мультимедійну інформацію (фото, відео-, звукозапис) під час проведення перевірок

Тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану в Україні, податкові органи здійснюють контроль за дотриманням платниками податків вимог законодавства щодо встановлених державою фіксованих цін, граничних цін та граничних рівнів торговельної надбавки (націнки) шляхом проведення фактичних перевірок. Під час проведення фактичної перевірки податкові органи мають право отримувати від суб'єктів господарювання документи та/або інформацію, які підтверджують вартість придбання товару, що є предметом перевірки.

Фінансова відповідальність за порушення щодо застосування РРО

Державна податкова служба України

Ст.17 За порушення вимог цього Закону застосовуються фінансові санкції у таких розмірах:

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 6 липня 1995 року №265/95-ВР

У разі встановлення в ході перевірки факту:
проведення розрахункових операцій з використанням РРО, ПРРО або розрахункових книжок на неповну суму вартості проданих товарів (наданих послуг);
непроведення розрахункових операцій через РРО та/або ПРРО з фіскальним режимом роботи;
невидача (в паперовому вигляді та/або електронній формі) відповідного розрахункового документа, що підтверджує виконання розрахункової операції, або проведення її без використання розрахункової книжки на окремому господарському об'єкті такого суб'єкта господарювання:

100% вартості проданих товарів - за порушення, вчинене вперше
150% вартості проданих товарів - за кожне наступне порушення

50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (850 грн) - якщо при здійсненні розрахункових операцій суб'єкт господарювання не використовує, використовує незареєстровані належним чином, порушує встановлений порядок використання або не зберігає протягом встановленого строку книги обліку розрахункових операцій та/або розрахункові книжки

30 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (510 грн) - якщо контрольну стрічку не надруковано або не створено в електронній формі на РРО або виявлено спотворення даних про проведені розрахункові операції, інформація про які міститься на такій контрольній стрічці

300 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (5100 грн) - у разі проведення розрахункових операцій через РРО та/або ПРРО без використання режиму програмування найменування кожного підакцизного товару із зазначенням коду товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД, ціни товару та обліку його кількості

300 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (5100 грн) - у разі застосування при здійсненні розрахункових операцій РРО, в конструкцію чи програмне забезпечення якого внесені зміни, не передбачені конструкторсько-технологічною та програмною документацією виробника

20 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (340 грн) - у разі порушення встановленого пунктом 1 статті 9 порядку проведення розрахунків через каси підприємств, установ і організацій, в яких ці операції повинні проводитися з оформленням прибуткових і видаткових касових ордерів та видачею відповідних квитанцій, або у разі порушення порядку оформлення розрахункових і звітних документів при здійсненні продажу проїзних і перевізних документів на залізничному (крім приміського) та авіаційному транспорті

300 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (5100 грн) - у разі неподання до контролюючих органів звітності, пов'язаної із застосуванням РРО, розрахункових книжок та копій розрахункових документів і фіскальних звітних чеків з РРО через дротові або бездротові канали зв'язку в разі обов'язковості її подання

Тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, санкції за порушення вимог цього Закону не застосовуються, крім санкцій за порушення порядку здійснення розрахункових операцій при продажу підакцизних товарів.

На період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану або обставин непереборної сили проведення розрахункових операцій, що здійснюються в режимі офлайн, та використання фіскальних номерів із діапазону фіскальних номерів, сформованих фіскальним сервером контролюючого органу, можуть здійснюватися з перевищенням строків.

Ст. 20 До суб'єктів господарювання, що здійснюють реалізацію товарів, які не обліковані у встановленому порядку, та/або не надали під час проведення перевірки документи, які підтверджують облік товарів у місці продажу (господарському об'єкті), за рішенням контролюючих органів застосовується фінансова санкція у розмірі вартості таких товарів, які не обліковані у встановленому порядку, за цінами реалізації, але не менше десяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Такі вимоги не поширюються на фізичних осіб - підприємців, які є платниками єдиного податку та не зареєстровані платниками ПДВ (крім тих, які здійснюють діяльність з реалізації технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, а також лікарських засобів та виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння).

Ст.26 Адміністративна відповідальність

За порушення встановленого законом порядку проведення розрахунків у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг – штраф на осіб, які здійснюють розрахункові операції, від 2 до 5 неоподаткованих мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від 5 до 10 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

За дії, вчинені вдруге протягом року – від 5 до 10 неоподаткованих мінімумів доходів громадян на осіб, які здійснюють розрахункові операції, і на посадових осіб – від 10 до 20 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Хто повинен вести облік товарних запасів

Державна податкова служба України

Наказ Міністерства фінансів України від 03.09.2021 № 496
Про затвердження Порядку ведення обліку товарних запасів для фізичних осіб – підприємців, у тому числі платників єдиного податку

Дія Порядку № 496 не поширюється на платників єдиного податку першої групи

Вимоги Порядку № 496 поширюються:

на платників єдиного податку другої – четвертої груп, які здійснюють:

- реалізацію технічно-складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту;
- реалізацію лікарських засобів, виробів медичного призначення;
- реалізацію ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння

на фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку третьої групи, які зареєстровані платниками податку на додану вартість

на фізичних осіб – підприємців на загальній системі оподаткування, які здійснюють діяльність у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг